

مجید منگل

دیپلمات سابق افغانستان در ملل متحد

۲۰۱۶/۰۴/۲۲

خطرات تروریزم اتومی پاکستان و جهان

در سال های جنگ سرد و رقابت بین دو ابر قدرت آنوقت یعنی اتحاد شوروی سابق و اضلاع متحده امریکا، نگرانی جامعه بین المللی و کشور های جهان درین بود که خرابی روابط بین این دو کشور بزرگ جهان با عث آغاز جنگ جهانی سوم و استفاده احتمالی از سلاح های اتومی توسط آنها که تباهی کلی و ختم تمدن بشری را دربر خواهد داشت، نگردد.

یک مثال بر جسته چنین احتمال خطیر، بحران سال ۱۹۶۱ کیوبا بود که به عقیده اکثریت ناظرین و تحلیل گران سیاسی آنوقت، برای اولین بار بعد از جنگ جهانی دوم هر دو ابر قدرت را در پرتگاه یک تصادم احتمالی اتومی در برابر هم قرار داد. بحران وقتی آغاز یافت که حکومت امریکا عکس هایی را که توسط طیارات بلند پرواز جاسوسی (بو- تو) آنکشور از فراز خاک کیوبا گرفته شده بود افشاء نمود؛ عکس های مذکور محل راکت های پیشرفته ای را نشان میداد که شوروی در خاک کیوبا جابجا ساخته بود و حکومت امریکا آنرا تهدید و خطر مستقیم و جدی بخود دانسته به شوروی هوشدار داد هر چه زودتر راکت های مذکور را از خاک کیوبا بیرون بکشد.

در مدت زمان حساسی که (بحران کیوبا) دوام داشت چنین تصور می شد که شاید هر دو ابر قدرت در حال آمادگی های لازم نظامی برای مقابله احتمالی با همدیگر بشمول استفاده از سلاح های اتومی باشند، خوشبختانه تصمیم معقول و تاریخی (جان اف کنیدی) رییس جمهور امریکا بصورت صلح آمیز به بحران مذکور خاتمه داد. جریان طوری بود که (جان کنیدی) بعوض بمبارد مواضع راکت های مذکور که یکی از پیشنهادات جنرالان امریکایی بود انتخاب (بلوکاد یا محاصره بحری کیوبا) را انتخاب نمود که در نتیجه آن اتحاد شوروی مجبور گردید همه راکت های خود را البته بعد از تلاشی یکایک آنها توسط کشتی های نظامی امریکا، از خاک کیوبا بیرون بکشد.

بعد از ختم (بحران کیوبا) برای جلوگیری از احتمالات مشابه آینده، یک سلسله تلاش های سیاسی در سطح جهانی در چوکات موسسه ملل متحد و خارج از آن برای بهبود روابط شرق و غرب صورت گرفت و مفاهیم تازه سیاسی و دیپلماتیک مانند (دیتانت- اقدامات اعتماد سازی) و (تأکید بر اصول همزیستی مسالمت آمیز) در ساحه دیپلوماسی بین المللی و روابط دو جانبه کشورها معرفی گردید.

(دیتانت) البته به مفهوم تلاش ها برای تخفیف تنشجات بین المللی و تقاضاء از دو ابر قدرت آنوقت بود تا بصورت متقابل از اتخاذ چنان اقداماتی در ساحات نظامی و سیاسی خود داری نمایند که به تفاهم موجود طرفین در مورد موازنه ستراتیژیک راجع به سلاح های اتمی و سلاح های تعاملی، صدمه می رساند. بعد از فروپاشی اتحاد شوروی سابق، مسابقات تسلیحاتی بین هر دو کشور خصوصاً در ساحه سلاح های اتمی تخفیف قابل ملاحظه ای یافت و حتی میتوان گفت که ظاهراً پایان یافت ولی تشویش تازه ای جای آنرا گرفت که اگر مواد اتمی حجم کوچک خصوصاً **(یورانیوم غنی شده)** یا **(پلوتونیوم)** بدست گروپ های تروریستی و دهشت افکن بیافتد و توسط گروپ های مذکور برای ساختن بم های کوچک اتمی که بنام **(بم های کثیف)** یاد می شوند مورد استفاده قرار گیرند.

در شرایط و اوضاع کنونی جهان، خصوصاً بعد از حمله تروریستی یازدهم- سپتامبر بر آسمانخراش های مرکز تجارت جهان در نیویارک و حملات بعدی تروریستی در شهر های مدیری - لندن و اخیراً در کالیفورنیا - پاریس و بروکسل که با عث مرگ و زخمی شدن صدها نفر بیگناه ملکی دیگر گردید، این نگرانی بیشتر شدت یافته است. ادامه فعالیت های دهشت افکنی و غیر انسانی گروپ های تروریستی چون القاعده - داعش، بوکوحرام **(نایجریا)**، الشبাব **(سومالیه)** و گروپ های تروریستی دیگر در سطح منطقه ما، تأکید و توجه بیشتری رابه مساله امنیت تأسیسات زروی و جلوگیری از سرقت مواد اتمی و افتادن آن ها به دست گروپ های تروریستی بمیان آورده است.

این نگرانی ها باعث شده است تا موضوع **(تأمین امنیت مواد و ذخایر اتمی)** بحیث یک موضوع مهم در آجدای مباحثات بین المللی شامل و تصامیمی در زمینه اتخاذ گردد. چنانچه به ابتکار **(اوبا ما)** رییس جمهور امریکا که بگفته کمیته جایزه نوبل، **(بخاطر مساعی اش در راه تحکیم دیپلماسی بین المللی و تلاش برای عدم انتشار سلاح زروی)** جایزه صلح نوبل سال ۲۰۰۹ به وی اعطا گردید، چهار کنفرانس عمده بین المللی تحت عنوان جلسه سران تامین امنیت مواد هستوی بین سالهای ۲۰۱۰ الی ۲۰۱۶ در واشنگتن- کوریای جنوبی - هالند و اخیراً در ماه مارچ سال جاری، باردیگر، در واشنگتن دایر گردید. قابل تذکر است که **(ولادیمیر پوتین)** رییس جمهور روسیه از اشتراک در جلسه اخیر سران مذکور در واشنگتن بگمان اغلب بخاطر فضای نامساعد موجوده در روابط بین دو کشور خود داری نمود.

در کنفرانس های چهارگانه مذکور در حالیکه **(تهدید تروریزم اتمی و رییدیولوژی)** بحیث یک تهدید جدی به امنیت بین المللی خوانده شده، از همه کشور های دارنده سلاح اتمی و کشور های دارنده مواد و ذخایر اتمی، تقاضا بعمل آمده است تا اقدامات و همکاری های لازم را در مورد حفاظت فزیکتی ذخایر مواد اتمی شان در سطح ملی و بین المللی بعمل آورند تا این مواد بدست گروپ های تروریست و دهشت افکن نیافتد.

پاکستان اتمی و خطر تروریزم اتمی منطقوی :

پاکستان متأسفانه از جمله ۹ کشور جهان است که سلاح اتمی دارد، بعضی منابع و تحلیل گران به این عقیده اند با تلاشهای دوام داریکه پاکستان در جهت نیرومند ساختن بیشتر توانایی اتمی خویش و تقویه ظرفیت تخنیکی برای ساختن **(بم های خورد تاکتیکی اتمی)** بشمول **(سرگلوله های اتمی)** می نماید، بعید نیست که پاکستان تا سال ۲۰۲۵ به یک قدرت بزرگ اتمی منطقوی تبدیل و توانایی تخنیکی آنرا پیدا نماید تا **(بم های خورد تاکتیکی)**

اتومی) را به طیارات مختلف النوع و پیشرفته بمبارد، بشمول طیارات (میراژ) ساخت فرانسه و (اف - شانزده) ساخت امریکا که فعلاً در اختیار، دارد انتقال دهد.

با توجه به نقش پاکستان و سازمان جهنمی (آی- اس - آی) آنکشو در قسمت تروریزم منطوقی و جهانی و تشکیل، تمویل، تجهیز و استفاده ازگروپ های تروریستی به مقاصد تأمین اهداف ویرانگر سیاست خارجی پاکستان، احتمال سرقت مواد اتمی پاکستان و استفاده از آن برای ساخت (بم های کثیف اتمی) توسط گروپ های تروریستی معلوم الحال، دور از امکان نیست.

با وجود اطمینان هایی که حکومت پاکستان یقیناً در مورد امنیت ذخایر اتمی خویش از طریق چینل های رسمی و دیپلماتیک به کشورهای جهان بشمول حکومت امریکا و (مؤسسه بین المللی انرژی اتمی) داده است، هیچ تضمین قابل باور وجود ندارد که مواد اتمی کوچک و یورانیم غنی شده یا پلوتونیوم که در لابراتوار های زروی و سایر تأسیسات اتمی پاکستان موجود است، بدست گروپ های تروریستی متذکره نیافتد.

حکومت پاکستان هرگز حاضر نشده است تا در چوکات یک پروگرام بین المللی که در سال ۲۰۰۹ براف افتاد ذخایر مواد اتمی و پلوتونیوم خود را تنقیص و یا مانند کشور هایی از قبیل اوکراین - هنگری - پولند ازبکستان - جاپان - رومانیه - چلی و یکعده کشور های دیگر، کاملاً از بین ببرد. ازین گذشته پاکستان از امضاء و یا الحاق به معاهده بین المللی عدم انتشار سلاح زروی یا (ان - پی - تی) بدلیل اینکه هند چنین کار را نکرده، خود داری نموده است. در حالیکه پاکستان مورد تهدید هیچ کشوری قرار ندارد این سیاست مداخله گرانه و تجاوزگرانه خود حکومت آن در برابر همسایگانی چون هند و افغانستان است که تهدیدات متوجه صلح و امنیت را بار آورده است. انگیزه اصلی تصمیم و هوس خطرناک پاکستان برای داشتن سلاح اتمی بگمان اغلب انتقام گیری از کشور هند است آنهم بخاطر شکست های ننگینی که اردوی پاکستان در جریان سه جنگ بین دو کشور از اردوی هند خورده است خصوصاً جنگ سال ۱۹۷۱ بین هند و پاکستان که به آزادی کشور (بنگله دیش) انجامید.

پاکستان تا حال از قبولی مقررۀ مربوط به (منع استعمال سلاح های اتمی) مبنی بر اینکه اولین کشوری نخواهد بود که دست به استعمال سلاح اتمی بزند، امتناع ورزیده است. یک مشکل عمده و اساسی دیگر در راه مبارزه با تروریسم و دهشت افگنی ویا قبولی ادعای پاکستان که امنیت ذخایر مواد اتمی انکشور تامین است، عدم صداقت حکومت پاکستان در قسمت اظهار حقایق مربوط به فعالیت های گروپ های تروریستی در داخل قلمرو پاکستان می باشد، زیرا این کشور همواره از هرگونه نقش خود در فعالیت های تروریستی این گروپ های جنایت کار انکار نموده است که البته حقیقت ندارد. با موجودیت چنین فضای نگران کننده که در نتیجه سیاست های نادرست حکومت پاکستان در منطقه بوجود آمده است، دوراز امکان نیست که گروپ های تروریستی و دهشت افگن ساخت (آی - اس - آی) پاکستان چون (طالبان) - (لشکر طیبه) - (سپاه صحابه) - (جیش محمد) - (لشکر عمر) - (جماعت دعوه) و (گروپ حقانی) که هرکدام سابقه طولانی در ارتکاب اعمال تروریستی دارند و از حمایت و پشتیبانی همه جانبه حکومت پاکستان بشمول فراهم ساختن (پناه گاهای امن) برای آنها در داخل خاک پاکستان برخوردار اند، روزی به سرقت - دسترسی و استفاده از مواد تباه کن (اتومی و پلوتونیوم) پاکستان دست یابند و تباهی های غیر قابل پیش بینی انسانی را برای مردمان منطقه ما بار آورند.

پایان